

ВИКОРИСТАННЯ ВІДНОСНОГО МАРЖИНАЛЬНОГО ПРИБУТКУ ДЛЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ ПРОГРАМИ

Ларка М.І, Феррара А.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний університет», м. Харків*

Одним з найважливіших розділів бізнес-плану підприємства є його виробнича програма, яка визначає потрібні обсяги виробництва продукції в плановому періоді. При розробці виробничої програми часто виникає проблема її оптимізації. Оптимізація виробничої програми може проводитися з різною метою, а саме: визначення максимально можливого обсягу виробництва продукції та економічної межі нарощування обсягів виробництва; планування оптимальної структури номенклатури та асортименту вироблюваної продукції. Нерідко така оптимізація ускладнюється наявністю певних стримуючих факторів, до числа яких можуть належати: ліміт наявної кількості вихідної сировини; ліміт кількості машинного часу обладнання; ліміт трудових затрат; ліміт обсягів складських приміщень, ліміт обсягів холодильних камер тощо. В таких випадках основним чинником, який визначає суть процесу оптимізації, стає саме наявна величина стримуючого фактора. Послідовність заходів процесу оптимізації виробничої програми з метою отримання максимального прибутку при наявності будь-якого стримуючого фактору може бути представлена наступним чином:

– на основі аналізу наявного «портфелю замовлень» визначаються можливі обсяги продажів усього асортименту продукції, що пов'язаний з цим стримуючим фактором;

– визначається величина питомого маржинального прибутку по кожному виду продукції як різниця між оптовою ціною підприємства (ціною реалізації без ПДВ) та питомими змінними витратами;

– визначаються величини відносного маржинального прибутку по кожному виду продукції на одиницю стримуючого фактора шляхом множення питомого маржинального прибутку на кількість одиниць продукції, які можливо виробити з використання одиниці стримуючого фактору;

– проводиться ранжирування, тобто визначення пріоритетності виробництва окремих видів продукції на основі розрахованих значень відносного маржинального прибутку;

– визначаються витрати стримуючого фактора на послідовний випуск окремих видів продукції у відповідності з результатами ранжирування і можливостями її реалізації до його повного вичерпання.

Завершаючим етапом розглянутого вище процесу має стати визначення величини додаткового прибутку, який буде отримано внаслідок проведеної оптимізації у порівнянні зі звичайною виробничою програмою чи оптимізацією за іншими критеріями..